Как да се добавят особености при Външни причини



Операции и процедури

Какъв е **резултатът от усложнението?**
Какво е **усложнението?**
Каква **медицинска процедура** е приложена?
Уточнете **какво заболяване** е налагало лечението.

Пример за правилно попълване при неочаквана реакция при анестезия

10 Причини за смъртта		Приблизителен период от време между началото на патологичния процес и смъртта
I. Болест или болестно състояние, непосредствено довели до смърт*	*1-* а *Анафилактичен шок* ..... Предизвикана (или дължаща се на нея)	*минути*
Предшестващи причини Патологично състояние, ако е имало такива, които са довели до възникване на по-горе посочената причина Основната (началната) причина за смърт се посочва на последно място	*1-* b *Нефректомия, предизвикана от анестезия* ..... Предизвикана (или дължаща се на нея)	*минути*
	1- с *Рефлуксна нефропатия със сбръчкан десен бъбрек* ..... Предизвикана (или дължаща се на нея) 1 – d	*дни*
II. Други важни състояния, способстващи за настъпването на смърт, които не са свързани с болестта или патологичното състояние, довели до нея	.....	
*Тук не се включват симптомите и явленията, съпровождащи настъпването на смъртта (механизма на смъртта) като сърдечна недостатъчност, нарушаване на дишането и т.н. Включват се болести, травми и усложнения, довели до смъртта.		



Транспортни злополуки

Посочва се **видът** на превозното средство (автомобил, тежкотоварни превозни средства, мотоциклет, велосипед и т.н.);
Статус на пострадалия (шофьор, пътник, пешеходец, човек извън превозното средство и т.н.);
Ако има сблъсък, определете **засегнатите**, **обектите** или **вида** на превозното средство;
Място на злополуката (шосе, жп линия). (Виж примера на гърба на страницата).



Отравяне или наркотично предозиране

Определяне на **вида наркотик** или **лекарствено средство**, или **друга субстанция.** Ако не може да се определи, се оставя "неуточнено вещество".

Как да се добавят особености при естествена смърт



Употреба на алкохол и тютюнопушене

Ако, по Ваше мнение, употребата на алкохол, тютюнопушене или употреба на други субстанции от пострадалия **са причинили смъртта**, отбележете ги в **Част I**, ако те **са съпътстващи** смъртта – в **Част II**.



Диабет

Определете дали е инсулинозависим, неинсулинозависим или друг.



Инфекциозни болести

Включете допълнителна информация за **етиологията**;
Включете допълнителна информация за **причинителя.**



Новообразувания

Морфологичен тип, ако е известен;
Злокачествено, доброкачествено и т.н., ако не е определен морфологичният тип;
Определяне на **първичната локализация** на новообразуването, **колкото е възможно най-точно** и определяне на вторичните новообразувания, ясно обособени като такива;
Ако първичната локализация не е известна или не е установен произхода на тумора, **се посочва установеното състояние;**
За да се избегне двусмислието при интерпретацията, ако е използван терминът метастатичен тумор, то при класифицирането **трябва да се използва** едновременно както първоначалното, така и последвалото местоположение, **дали са метастази** към (второто) или метастази от (първоначалното).



Напреднала възраст, старост

Включете ясно и етиологично съответствие на причината за смъртта, тъй като **в съобщението за смърт е посочена възрастта** на починалия, термини като остаряване, старост, напреднала възраст **не показват етиологията.**



Пневмония и бронхопневмония

Посочване на причината **за всички предшестващи** условия, довели до пневмония;
Идентифициране на причинителя;
Посочете дали състоянието е **начално хипостатично,** изначално или е в следствие на аспирация/ всмукване на кръв, храна, др.;
Ако пневмонията е **в резултат на слабост** (болнавост) посочете **условията, довели до тези състояния.**



Сърдечно-съдови заболявания

Естество на болестния процес;
Място, ако е локализирано;
Остро или хронично, ако е приложимо;
Някакви **усложнения.**

Инструкции за попълване на медицинската част на **съобщение за смърт**





За всички специалисти, на които им е разрешено да попълват съобщение за смърт, съгласно националното законодателство



Съобщението за смърт е **официален документ** за индивидуални смъртни случаи, **включващ причините** за смъртта, удостоверени от **лекар или друг специалист, имащ това право.**

Информацията за причината за смъртта трябва да бъде Вашето **най-добро мнение на медик.**
Съобщението за смърт трябва да е попълнено **четливо и без използване на съкращения.** В случаите на попълване на формуляри под индиго или копиране на оригиналния документ, изключително важно за последващата обработка е копията **да са ясни и четливи.**
Заболяванията се изписват **с български букви.**

Попълване на частта Причина за смъртта

Част I



Описва се **последователността на събитията,** които директно са довели до смърт, като се започва от ред **а)** с **непосредствената причина** (последната болест, нараняване или състояние, непосредствено довели до смърт)

и се продължава в обратен ред по веригата от причини на ред **b)** и по-надолу **до основната причина** за смъртта, която е болестта или нараняването, предизвикали поредицата от болестни състояния, **довели директно до смърт**, или **обстоятелствата** при инцидента или насилието, които са довели **до фаталното нараняване.**

- На ред **а)** се отбелязва **непосредствената** причина за смъртта. Диагнози като сърдечна недостатъчност, спиране на сърцето, дихателна недостатъчност или спиране на дишането **представят механизма** на умиране, а **не причината** за смъртта. **Механизмът на смъртта не бива да се посочва** като непосредствена причина, тъй като не е свързан с процеса на болестта, а **отбелязва факта на смъртта.** Всяка причина, посочена в част I, **трябва да бъде причина** за състоянието, описано на реда по-горе;
- **Винаги** посочвайте **основната причина** за смъртта **на последния използван ред. Причината** трябва да описва заболяването **максимално конкретно** (например „Злокачествено новообразуване на горен вътрешен квадрант на млечната жлеза“);
- Могат да се добавят **допълнителни редове,** ако е необходимо. **Никога** не записвайте **първоначалната** причина **в част II**, поради недостиг на място в част I;
- **Ако възможните** причини за смъртта са **две или повече,** посочете тази, която е **по-вероятно** да е причинила смъртта.

ВАЖНО!
Ако като причина се посочи **спирането** на даден орган (механизъм на смъртта), **винаги** на редовете под него трябва да се посочи и **неговата етиология** (напр. бъбречна недостатъчност; следствие от захарен диабет I тип);

Част II

По ред на важността в част II посочете **всички други важни** болести или състояния, които не са записани като причини в част I, **но са допринесли** за фаталния изход.

ВАЖНО!
Състояния като старост, фибрилации на сърдечната камера, артериални фибрилации. шок, многоорганна недостатъчност, електромеханична дисоциация и др. **не трябва** да бъдат посочвани **като единствена причина** за смъртта. Винаги когато е възможно посочвайте **етиологията** на тези събития.

Пример за правилно попълване при естествена смърт

10 Причини за смъртта		Приблизителен период от време между началото на патологичния процес и смъртта
I. Болест или болестно състояние, непосредствено довели до смърт* Предшестващи причини Патологично състояние, ако е имало такива, които са довели до възникване на по-горе посочената причина Основната (началната) причина за смърт се посочва на последно място	1- а *Остра чернодробна недостатъчност* ..... Предизвикана (или дължаща се на нея) 1- b *Вторично злокачествено новообразуване на черния дроб* ..... Предизвикана (или дължаща се на нея) 1- с *Злокачествено новообразуване на централната част на млечната жлеза* ..... Предизвикана (или дължаща се на нея) 1 – d	*1 седмица* *2 месеца* *7 месеца*
II. Други важни състояния, способстващи за настъпването на смърт, които не са свързани с болестта или патологичното състояние, довели до нея	*Инсулинзависим захарен диабет*	*11 години*
*Тук не се включват симптомите и явленията, съпровождащи настъпването на смъртта (механизма на смъртта) като сърдечна недостатъчност, нарушаване на дишането и т.н. Включват се болести, травми и усложнения, довели до смъртта.		

Друга информация



Вид на смъртта
Тази точка се попълва **при всички видове смърт.** Смърт, която **не е** поради **външни причини**, се отбелязва като **естествена смърт**, причинена от заболяване.



Бременност
Ако починалата е жена, посочете дали смъртта е настъпила **по време** на бременност или **в рамките на 42 дни** след раждането.



Място на смъртта
Трябва да бъде определено и посочено мястото на смъртта (дома, лечебно заведение, месторабота или другаде)

Външни причини за смъртта

Винаги посочвайте **мястото** на нараняване и нарушените функции, които са довели до смъртта в част I на съобщението за смърт. Нараняванията или болести, които **не са фатални**, могат да бъдат посочени **в част II**, ако са допринесли за смъртта;
Външната причина и видът на смъртта **трябва** да бъдат посочени **на последния използван ред на част I** (основна причина).

Вид на смъртта
Посоченият вид трябва да съответства на **основната причина** за смъртта. Посочете дали смъртта е при нещастен случай, самоубийство, убийство, професионално отравяне, трудова злополука или не може да бъде определена.

Обстоятелства при травмата/ отравянето
Отнася се до основната причина за смъртта
Направете **кратко описание** как се е появило нараняването, обяснете подробно **обстоятелствата или причината** за нещастния случай или нараняването, като “пада от стълбата при боядисване на къщата”;
Ако се знае **дейността** по време на нараняването, то трябва да се посочи (напр. “…докато мие колата”);
Всеки вид и**нструмент, оръжие, химично вещество, наркотик,** имащи връзка с нараняването/ отравянето трябва да бъдат споменати и определени (например “простреляна в гърба с ловна пушка по време на лов”).

Място, където е настъпила травмата
Посочете обобщено мястото, на което е станало нараняването (напр. вкъщи, ферма, затвор, на улицата, езеро, офис, увеселителен парк, спортна площадка и др.).

Пример за правилно попълване при външни причини

10 Причини за смъртта		Приблизителен период от време между началото на патологичния процес и смъртта
I. Болест или болестно състояние, непосредствено довели до смърт* Предшестващи причини Патологично състояние, ако е имало такива, които са довели до възникване на по-горе посочената причина Основната (началната) причина за смърт се посочва на последно място	1- а *Мозъчен хематом* ..... Предизвикана (или дължаща се на нея) 1- b *Фрактура на слепоочната кост на черепа* ..... Предизвикана (или дължаща се на нея) 1- с *Пешеходец, случайно прегазен от лек автомобил докато пресича улицата* ..... Предизвикана (или дължаща се на нея) 1 – d	*часове* *часове* *часове*
II. Други важни състояния, способстващи за настъпването на смърт, които не са свързани с болестта или патологичното състояние, довели до нея	.....	
*Тук не се включват симптомите и явленията, съпровождащи настъпването на смъртта (механизма на смъртта) като сърдечна недостатъчност, нарушаване на дишането и т.н. Включват се болести, травми и усложнения, довели до смъртта.		